

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.016/2022/7.

A Debreceni Ítéltábla a Lakatos, Köves és Társai Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Lakatos Péter – cím1) által képviselt Felperes cím2 alatti lakos felperesnek -, a Dr. Fendrik Gyula ügyvéd (cím3) által képviselt Alperes cím4 alatti székhelyű alperes ellen, prémium megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 9.M.70265/2020/20. számú ítélete ellen az alperes által 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 31 750 (harmincegyezer-hétszázötven) forint másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy az állam javára, az állami adóhatóság külön felhívására fizessen meg 80 000 (nyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a felperes 1974. szeptember 2. napjától állt munkaviszonyban a (cég) munkáltatónál. A (cég) és az alperes között 2004. december 8. napján létrejött együttműködési megállapodás révén 2005. január 1. napjától munkáltatói jogutódlás következett be, amelynek következményeként a felperes ettől az időponttól az alperes munkavállalója lett és 2006. augusztus 31. napjáig tanúl régióvezető helyetteseként dolgozott.

[2] Az alperes a négy régióvezetővel (tanú4, (régióvezető 1), (régióvezető 2), tanú1) 2005. január 1. napján megkötött, érdemét tekintve azonos tartalmú munkaszerződésekben – a leendő régióvezetőkkel korábban, 2004. december 22. napján történt egyeztető tárgyaláson létrejött megállapodással nem teljesen összhangban – rögzítették, hogy a Vezető I. besorolású régióvezetőket havi bruttó 400 000 forint személyi alapbér, emellett pedig az alperes „prémium szabályzata értelmében prémium illeti meg”.

[3] Az alperes ügyvezetője 2005. január 6. napján kelt levelében arról tájékoztatta tanú4t, hogy a vezető állású „dolgozókra” vonatkozó prémium szabályzatot 2004. december 31. napi hatállyal visszavonta.

[4] Az alperesnél a négy régióvezető 2006. júniusig részesült a személyi alapbér 65%-ának megfelelő „személyi alapbérén kívüli juttatásban”, ezt követően azonban az alperes nem teljesített számukra kifizetést sem prémium, sem jutalom jogcímén.

[5] 2006. augusztus 29. napján tanú1 régióvezető nyugdíjba vonulására figyelemmel a felperes az alperes ügyvezetőjével abban állapodott meg, hogy az alperes a felperest régióvezetőként a mindkét fél által ismert ugyanazon feltételekkel alkalmazza, mint a másik három régióvezetőt, azaz a személyi alapbérén felül – a karbantartási régiók összességében teljesülő veszteségmentes gazdálkodása esetén – havi 400 000 forint prémiumot is megfizet részére.

[6] A felek a 2006. augusztus 29. napján a munkaszerződés írásbeli módosításában – a szóbeli megállapodásukkal nem teljes összhangban – rögzítették, hogy a Vezető I. besorolású, régióvezető munkakörben foglalkoztatott felperest havi bruttó 440 000 forint személyi alapbér, emellett pedig az alperes „prémium szabályzata értelmében prémium illeti meg”.

[7] Az alperes ennek ellenére 2006. szeptember 1. napjától 2006. november 15. napjáig a felperesnek nem fizetett alapbérén kívüli juttatást.

[8] A felperes és tanú4 2008. november 5-én levélben egyeztetést kezdeményezett a 2006. évi prémium folyósítása érdekében, amelyre azonban az alperes nem válaszolt. A felek 2010. július 14-én és szeptember 9-én azonos tárgyban egyeztető tárgyalást tartottak, ahol az alperes a prémium kifizetés elmaradása okaként egyrészt a prémiumszabályzat 2005.évi visszavonására, másrészt a taggyűlés határozatának hiányára hivatkozott. A régióvezetők – köztük a felperes – 2011. október 18-án ismételten igényt terjesztettek elő az alperesnél a prémium kifizetése iránt, amely vonatkozásában a felek 2011. november 4. napján egyeztetést tartottak. Az alperes ügyvezetője az erről készült emlékeztető aláírását megtagadta és kijelentette, hogy az alperes elutasítja a régióvezetők prémium kifizetése iránti igényének teljesítését.

[9] A felperes munkaviszonya az alperesnél a 2011. november 11. napján kelt felmondása alapján 2011. december 31. napján megszűnt.

[10] A felperes – régióvezető társaival együtt – 2012. augusztus 28. napján ügyvédi felszólító levelet intézett az alpereshez a prémium kamatokkal együtt történő megfizetése iránt, amelyet az alperes jogi képviselője a 2012. szeptember 11. napján kelt válaszlevelében elutasított.

[11] A négy régióvezető az elmaradt prémium megfizetése iránt 2012. december 21-én pert indított, melyben a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2017. április 13-án hozott 6.Mf.680.150/2016/10. számú végzésével a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 42.M.5084/2012/36. számú – a keresetnek helyt adó – ítéletét hatályon kívül helyezte, az előtte folyó eljárást megszüntette, és elrendelte a keresetlevél áttételét tanú4 vonatkozásában a Tatabányai-, (régióvezető 2) vonatkozásában a Kecskeméti-, (régióvezető 1) vonatkozásában a Zalaegerszegi-, míg a felperes vonatkozásában a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz.

[12] A Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az 1.M.52/2018/13. számú ítéletével – egyebek mellett – kötelezte az alperest, hogy tanú4 felperes részére fizessen meg a 2006. január 1. és 2011. december 31. közötti időszakra havi bruttó 400 000 forinttal számítottan, de a teljesített 5 420 000 forintra figyelemmel 23 380 000 forint prémiumot. Az elsőfokú ítéletet a Tatabányai Törvényszék 2019. június 25. napján 2.Mf.20.008/2019/7. szám alatt hozott ítéletével helybenhagyta.

[13] A Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az 11.M.38/2018/7. számú ítéletével – egyebek mellett – kötelezte az alperest, hogy (régióvezető 2) felperes részére fizessen meg a 2006. január 1. és 2011. december 31. közötti időszakra havi bruttó 400 000 forinttal számítottan, de a teljesített 5 420 000 forintra figyelemmel 23 380 000 forint prémiumot. Az elsőfokú ítéletet a Kecskeméti Törvényszék 2018. október 24. napján 6.Mf.21.455/2018/4. szám alatt hozott ítéletével helybenhagyta. A Kúria az Mfv.II.10.070/2019/8.számú ítéletével a törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta.

[14] A Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az 2.M.132/2017/19. számú ítéletével – egyebek mellett – kötelezte az alperest, hogy (régióvezető 1) felperes részére fizessen meg a 2006. január 1. és 2011. december 31. közötti időszakra havi bruttó 400 000 forinttal számítottan, de a teljesített 5 420 000 forintra figyelemmel 23 380 000 forint prémiumot. Az elsőfokú ítéletet a Zalaegerszegi Törvényszék 2018. december 4. napján 2.Mf.20.493/2018/5. szám alatt hozott ítéletével helybenhagyta. A Kúria az Mfv.II.10.0068/2019/9.számú ítéletével a törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta.

[15] Mindhárom jogerős ítélet egybehangzóan rögzítette, hogy 2004. december 22. napján a régióvezetők és az alperes megállapodtak éves szinten havi 400 000 forintnak megfelelő prémiumban (alapbérén kívüli juttatásban), amelynek egyetlen feltétele a négy régió összességében veszteségmentes gazdálkodása volt. Ez a feltétel 2006. január 1. és 2011. december 31. között teljesült.

[16] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.315/2017/18. számú ítéletével – egyebek mellett – kötelezte az alperest, hogy jelen per felperese részére fizessen meg a 2006. szeptember 1. és 2011. december 31. közötti időszakra havi bruttó 400 000 forinttal számítottan, de a kereseti kérelemnek megfelelően 20 180 000 forint prémiumot. Az elsőfokú ítéletet a Debreceni Törvényszék 2018. május 10. napján 2.Mf.20.262/2018/5. szám alatt hozott ítéletével helybenhagyta. A Kúria a 2018. november 28. napján Mfv.II.10325/2018/13. szám alatt hozott ítéletével a törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezte, a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[17] A Kúria az ítélet indokolásában rámutatott, hogy az alperes felülvizsgálati kérelmében megalapozatlanul hivatkozott a felperes igényének elévülésére. Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a felperes az igényét az elévülési határidőn belül érvényesítette, mivel a felek közötti levélváltások és a prémium megfizetése tárgyában folytatott egyeztetések a munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (továbbiakban: régi Mt.) 11. § (4) bekezdése szerint a hároméves elévülési időt megszakították. A felperes keresetét ugyanakkor a 2004. december 22. napi egyeztetésről 7 évvel később írásba foglalt emlékeztetőben szereplő megállapodásra alapította, de miután a megbeszélésen nem vett részt, az alperessel ekkor nem állapodott meg, e tárgyalás eredménye az ő 2006. szeptember 1. napjától a régióvezetői munkakörre létrejött munkaszerződését nem érinthette. Ebből következően a törvényszék a felperes és a többi régióvezető munkaszerződésének – a személyi alapbér kivételével való – azonossága folytán megalapozatlanul következtetett arra, hogy a felperesre a 2004. decemberi egyeztetés eredménye az abban történő részvétele nélkül is kiterjed. A munkajog munkavállalói jogutódlást nem ismer, ezért a korábbi munkavállaló munkaszerződésében foglaltak, különösen a munkaszerződésben nem szereplő, a felek közötti külön megállapodásban foglalt feltételek nem válnak a leendő munkavállaló munkaszerződésének részévé.

[18] A felperes 2020. október 19. napján ismételten felszólította írásban az alperest a prémium megfizetésére, ezt azonban az alperes 2020. november 3. napján kelt levelében elutasította.

[19] A felperes 2020. december 17. napján előterjesztett keresetében a 2006. szeptember 1. és november 15. közötti időszakra 1 000 000 forint prémium, és annak 2010. január 1. napjától számított törvényes késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest a régi Mt. 3. § (1) bekezdés, 76. §, 82. §, 141. §, 142/A.§ (1)-(3)

bekezdésre hivatkozással, bár saját álláspontja szerint az egyenlő bánásmód követelménye – védett tulajdonság hiányában – nem sérülhetett.

[20] A felperes keresetében arra hivatkozott, hogy tanúl régióvezető helyetteseként már 2005. január 1. napjától ismerte a régióvezetők feladatait, felelősségét, a velük szemben támasztott elvárásokat és a munkavégzés valamennyi feltételét, az őket megillető juttatások összegét, amellet a havi 400 000 forintos prémium nélkül nem vállalta volna el a jóval nagyobb felelősséggel járó, de számára munkabér csökkenést eredményező régióvezető munkakört. Ezt figyelembe véve állapodott meg 2006. augusztus 29. napján a munkaszerződése módosításában, azaz abban, hogy őt is ugyanazon feltételekkel, tehát a 2004. december 22. napi megállapodás szerinti havi 400 000 forintos prémiumot is kifizetve foglalkoztatja az alperes, mint a többi régióvezetőt. Felperes álláspontja szerint az érvényesíteni kívánt jog nem ítélt dolog, mert egyetlen, az ügyében korábban eljáró bíróság sem vizsgálta a munkaviszonya 2006. augusztusi módosítását, azaz a jelen perbeli jogalapot. Állította, hogy a követelése nem évült el, mivel ügyében a törvényszék 2018. május 10. napján hozta meg a jogerős határozatot, a Kúria pedig 2018. november 28. napján utasította el a keresetét, megerősítve azt, hogy a követelése nem évült el.

[21] Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 240. § (1) bekezdés a) pont alapján, a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontjára utalással az eljárás megszüntetését, másodlagosan az általa jogalapjában igen,összepszerűségében azonban nem vitatott kereset elutasítását, és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

[22] Álláspontja szerint a felperes igénye ítélt dolognak minősül, mivel a Kúria a korábbi jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével, és a felperes keresetének elutasításával véglegesen eldöntötte azt a kérdést, hogy a felperest a prémium nem illeti meg.

Az ügy érdemét tekintve elsősorban az igény elévülésére hivatkozott, mert a 2004. december 22. napi megállapodásból eredő igény más, mint a jelen perben előadott, a 2006. augusztusi munkaszerződés módosításon alapuló követelés. Ez utóbbit a felperes először a keresetlevél 2020. decemberi benyújtásával érvényesítette, azaz az esedékességtől számítva 3 év eltelt.

Mindezek mellett előadta, hogy a munkaszerződés írásbeli módosításán túl nincs, és nem is volt egyéb tartalmú megállapodás a felek között, azaz a felperest csak a havi 440 000 forint alapbér illette meg. A prémiumszabályzatra utalás csupán figyelmetlenségből, technikai hiba miatt maradt benne az egyébként a többi régióvezető munkaszerződésével érdemben azonos „blanketta” szerződésben, hiszen az ügyvezető már 2005. január 1. napi hatállyal a prémiumszabályzatot visszavonta.

Nem vitatta, hogy a 2004. december 22. napi megállapodás a prémium kifizetése tárgyában egy feltételt tartalmazott, és elismerte, hogy 2006. szeptember 1. napja után a feltétel teljesült.

[23] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek prémium jogcímén 1 000 000 forint tőkét és annak 2010. január 1-től 2013. június 30-ig félévente a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon, míg 2013.

július 1-től a kifizetés napjáig félévente a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 63 500 forint perköltséget. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az állam javára 60 000 forint eljárási illetéket és 19 522 forint állam által előlegezett költséget.

[24] Az elsőfokú bíróság az alperes eljárás megszüntetésére irányuló és a 11/I. sorszámú végzéssel elutasított kérelmével összefüggésben utalt arra, hogy a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontja szerinti visszautasítási, később a Pp. 240. §. (1) bekezdés a) pontjának alkalmazhatóságát megalapozó eljárás megszüntetési ok csak akkor áll fenn, ha a félazonosság mellett a keresettel érvényesített jognak és a kereset tényalapjának a másik hivatkozott eljárásban érvényesített joggal és tényalappal való azonossága is megvalósul. A Debreceni Törvényszék a 2.Mf.20.262/2018/5.számú ítélete 3. oldalának harmadik és negyedik bekezdésében egyértelműen és félreérthetetlenül megállapította, a Kúria pedig az Mfv.II.10.325/2018/13.számú ítélete [41] bekezdésének utolsó mondatában megerősítette: a perben a felperes keresetét kizárólag a 2004. december 22. napi megbeszélésen történt megállapodásra alapította, és azon az alapon nem jogosult a prémiumra. Az előzményi perben eljáró bíróságok – és jelen perben ennek van jelentősége – nem vizsgálták azt, és így nem is döntöttek abban a kérdésben, hogy bármilyen egyéb jog – vagy tényalapon a felperest megilleti-e a havi 400 000 forint prémium.

[25] A Pp. a három tagú pertárgyfogalomra áttérve a keresetet három elemből állónak tekinti: kérelem, jogállítás és tényállítás. Bármelyik elem eltérése más keresetet jelent. A Pp. által bevezetett három tagú pertárgyfogalom alkalmazása mellett az ítélt dolog köre leszűkül, különösen elutasító ítéletek esetén. A bíróság ugyanis nem minősítheti át a kereset felperes által megjelölt jogalapját, ahhoz kötve van, így ilyen jogalapról szóló korábbi ítélet hiányában – ahogy a perbeli esetben is – az új keresetről érdemben kell dönteni.

[26] Az elsőfokú bíróság az érdemi döntést és az e körben elsődlegesen vizsgálandó elévülés kérdését illetően utalt arra, hogy a Kúria a felperes ügyében hozott ítélete [37] bekezdésében rögzítette, hogy a felperes prémiumra vonatkozó igénye nem évült el az előzményi per megindításáig. Ebből, és az Mt. 11. § (4) bekezdéséből következően megállapítható, hogy a felperes jelen pert is az elévülési időn belül indította meg 2020. decemberében. Az alperesi állásponttal szemben a felperes nem jelen perben érvényesíti először a prémiumra vonatkozó igényét, de először érvényesíti azt a 2006. augusztusi megállapodásra alapítva.

[27] A jogvita érdemi lényegét tekintve megállapította, hogy az alperes alappal már nem tehetette vitássá jelen perben azt a három jogerős ítéletben is megállapított, jogilag lényeges, azaz releváns tényállást, hogy a régióvezetők jogosultak voltak havi 400 000 forint prémiumra 2006. január 1. után is egészen 2011. december 31-ig. Emellett a felperes azon tényállítást, mely szerint az írásba foglalt munkaszerződés módosítás tartalmától függetlenül a 2006. augusztus 29. napi megállapodásnak megfelelően őt az alperes a többi régióvezetővel teljesen azonos feltételek mellett foglalkoztatta 2006. szeptember 1. napjától, alátámasztotta tanú2, tanú1, tanú4 és tanú3 tanú vallomása. Mindebből csak az a következtetés volt

levonható, hogy 2006. szeptember 1. és 2006. november 15. között a felperest – a másik három régióvezetővel azonosan – megillette a havi 400 000 forint prémium, amelyet az alperes részben sem fizetett meg részére.

[28] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes fellebbezést nyújtott be és kérte, hogy az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdésében biztosított felülbírálati jogkörében eljárva az elsőfokú ítéletet teljes egészében változtassa meg, és a felperes keresetét utasítsa el, továbbá kötelezze a felperest a felmerült perköltség megtérítésére.

[29] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet súlyosan jogszabálysértő, mivel a felperes követelése a régi Mt. 11. § (1) és (4) bekezdése alapján elévült. A felperes jelen perben érvényesíteni kívánt igénye elévülését a 2004. december 22. napi megállapodásra hivatkozással 2012. december 21. napján indított előzményi bírósági eljárás nem szakította meg. Ezt alátámasztja a Kúria Mfv.10.325/2018/13.számú ítéletének [38] és [41] pontja is. Jelen perben a felperes a 2005. január 1. napján létrejött munkaviszonyából, a 2006. szeptember 1. napi munkaszerződés módosításból eredően kíván prémiumigényt érvényesíteni, ezt az igényt azonban az előzményi bírósági eljárásban nem érvényesítette. A két igény eltérő időpontokban keletkezett és eltérő jogviszonyokból és tényállásokból származik: a Kúria Mfv.10.325/2018/13. számú ítéletével zárult eljárásban a felperes által érvényesíteni kívánt igény 2004. december 22. napján keletkezett, és nem a felperes munkaviszonyából származott; míg jelen peres eljárásban a felperes saját munkaviszonyával összefüggően, annak 2006. augusztus 29-i munkaszerződés módosításból származó igényt kíván érvényesíteni. A két igény tehát eltérő felek között kötött különböző jogviszonyból és tényállásból származó, két eltérő igény. Utalt arra is, hogy a felperes maga sem hivatkozott 2012. augusztus 29. és 2020. szeptembere közötti, a perben releváns, az elévülést megszakító felszólításra.

[30] Az alperes fellebbezése szerint az elsőfokú bíróság iratellenes megállapításokat tett, mivel az alperes soha nem állította, hogy a felperes jelen perben próbálja először érvényesíteni a prémiumra vonatkozó igényét. Az alperes következetesen és tényszerűen azt állította, hogy jelen perben érvényesíteni kívánt prémiumigény elévült, hiszen a 2005. január 1. napi munkaszerződésből eredő és annak 2006. évi módosításával kapcsolatos igényét a felperes az előzményi eljárásban nem érvényesítette.

[31] Az alperes utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság emellett megalapozatlanul és életszerűtlenül állapította meg az ítélete alapjául szolgáló tényállást, amikor a munkáltatói jogkör korábbi gyakorlójának tanúvallomását lényeges részeiben figyelmen kívül hagyta, illetve a jegyzőkönyvben foglaltakkal ellentétesen értelmezte, továbbá az ítéleti tényállást a felperes által meghallgatni indítványozott tanúk vallomására alapozta. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Pp. 279. § (1) bekezdés rendelkezését is.

[32] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását a Pp. 383. § (2) bekezdés első fordulata alapján és az alperes kötelezését a felperes fellebbezési eljárással kapcsolatban felmerült perköltsége megfizetésére, azzal, hogy a felperes képviselője áfa körbe tartozik.

[33] A felperes szerint az alperes tévesen értelmezi az előzményi perben született kúriai ítéletet, ugyanis az mindössze azt mondja, hogy a felperest a megjelölt jogalapon (eljárási kérdés) nem illeti meg a követelés, nem pedig azt, hogy az alperest semmilyen jogcímen nem terheli fizetési kötelezettség. A felperes mindvégig fennálló anyagi jogi igényét: a munkaszerződés alapján neki járó (és a teljesen azonos jogviszonyban és feltételekkel foglalkoztatott további régióvezetőknek megfizetett) prémiumot követelte és követeli. Az elévülés szabálya nem egy adott jogalap vonatkozásában értelmezhető – lévén anyagi jogi fogalom –, hanem adott felek között fennálló adott jogviszony, a perbeli esetben a felperest megillető, azonban az alperes által mindeddig meg nem fizetett prémium vonatkozásában. A felperes az előzményperben és jelen perben is egyetlen anyagi jogi jogcímen fennálló igényét kívánja érvényesíteni: a részére szerződés alapján járó, meg nem fizetett prémium összegét. A felperes utalt az EBH.2017.M.20. szám alatt közzétett döntésre.

[34] Alaptalannak tartotta az alperes hivatkozását arra, hogy az ítélet iratellenes, valamint, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte, illetve figyelmen kívül hagyta az alperesnél korábban munkáltatói jogkört gyakorló tanú2 tanú vallomását. A szabad bizonyítás elvét deklaráló eljárási szabály egyenes következménye a tényállás szabad megállapításának elve (Pp.263.§.). A bíróság által meghatározott tényállás akkor felel meg az eljárásjogi jogszabályoknak, ha az összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik. Az elsőfokú bíróság a döntését részletesen indokolta, a tényállás megállapításához széleskörű bizonyítást folytatott le azzal, hogy a szabad bizonyítás és a bizonyítékok szabad mérlegelése körében a jogszabályoknak és a valóságnak megfelelő döntést hozott.

[35] A fellebbezés nem megalapozott.

[36] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 383. § (1) bekezdése alapján érdemben vizsgálta, melynek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint az egyéb adatokkal összevetve megfelelően értékelte és mérlegelte, a tényállást helyesen állapította meg, és abból a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban álló, helytálló jogi következtetést vont le. Az elsőfokú bíróság a döntését kimerítően, eseti döntések felhívásával megindokolta, azzal az ítéltábla teljes mértékben egyetért, azt megismételni nem kívánja, és csupán a fellebbezésben foglaltakra tekintettel emeli ki az alábbiakat:

[37] A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, ellenkérelemre azok korlátai között gyakorolja. Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítéletet

elsődlegesen arra hivatkozással támadta, hogy a felperes igénye a régi Mt. 11. § (1) és (4) bekezdés alapján elévült. Emellett vitatta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, hivatkozva a munkáltatói jogkör korábbi gyakorlójának tanúvallomására.

[38] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában, valamint a felperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtett jogi álláspontot osztotta. Az elévülés intézményének jogpolitikai alapja nem az, hogy a követelése érvényesítésétől a jog a jogosultat elzárja, hanem az, hogy amennyiben bizonyos idő eltelté után a jogosult nem él a jog által kínált eszközökkel, akkor veszítse el az igény állami kényszer útján való érvényesítésének a lehetőségét. Az elévülés az igény érvényesítését elmulasztó jogosultat szankcionálja, amelyből következően a jogosult részéről a régi Mt. 11. § (4) bekezdés szerinti írásbeli felszólítás vagy az igénynek a bíróság előtti érvényesítése is azzal a következménnyel jár, hogy a jogosult a jog által vele szemben támasztott követelménynek eleget tett, ezzel elhárította a kötelezett helyzetében fennálló bizonytalanságot a tekintetben, hogy a követelését érvényesíteni kívánja-e.

[39] A perben nem vitatott tény, hogy a felperes az előzményi eljárásban és jelen eljárásban is a munkaviszonya alatt keletkezett prémium igényét kívánta és kívánja érvényesíteni. Ez az alperes számára is mindvégig beazonosítható és egyértelmű volt, ezzel ellentétes megállapításra utaló körülményre maga az alperes sem hivatkozott. A Kúria az Mfv.II.10.325/2018/13. számú ítéletében kimondta, hogy a felperes igényének elévülésére az alperes megalapozatlanul hivatkozott, az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a felperes az igényét az elévülési határidőn belül érvényesítette.

[40] Az igényérvényesítés jogalapjának az elévülés tekintetében nincs jelentősége. Az ítéltábla egyetért a fellebbezési ellenkérelemben kifejtett azon jogi állásponttal, hogy az igény bármely – akár téves – jogalapon való érvényesítése az elévülést megszakítja. A felperesnek mindvégig egyetlen anyagi jogi – prémium – igénye volt és az elévülési szabályokból nem következhet és nem is következik az, hogy amennyiben a prémium követelését nem megfelelő jogalapon terjesztette elő, úgy az elévült a felperesi írásbeli felszólítás és a perindítás ellenére. Ez az értelmezés teljes mértékben ellentétes lenne az elévülés intézményének jogpolitikai céljával.

[41] Az ítéltábla egyetértett a felperes fellebbezési ellenkérelmében és az EBH.2017.M.20. szám alatt közzétett elvi döntésben megjelenő azon megállapítással, hogy az elévülés vizsgálata során nem az igényérvényesítés jogcímének, hanem annak időpontjának van jelentősége. Azt az alperes sem vitatta, hogy a felperes a prémium megfizetése iránti igényét kívánta az előzményi eljárásban is érvényesíteni. Téves így az az alperesi érvelés, mely szerint a felperesnek két igénye van, amely két eltérő időpontban keletkezett, és eltérő jogviszonyból, tényállásból származik. A felperes prémium iránti követelése az alperesnél fennállt munkaviszonyából származott, azonban az előzményi eljárásban azt a 2004. december 22. napi megállapodásra alapította, míg jelen eljárásban a 2006. augusztus 29. napi munkaszerződés módosításra. A felperes a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20262/2018/5.számú ítéletének 2018. május 10. napján történt jogerőre emelkedésétől számított három éven belül

nyújtotta be ismét a keresetlevelét a prémium megfizetése iránt az alperessel szemben, így a munkaviszonyból eredő prémium megfizetése iránti igény elévülése nem következett be.

[42] Az alperes fellebbezésére figyelemmel az ítéltábla megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását összességében, a bizonyítékok egyenkénti és együttes értékelésében, mérlegelésében lehet vizsgálni. Az alperes fellebbezésében kiragadott egyes bizonyíték – tanú2 tanú vallomásának részlete – nem alkalmas arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kétségessé tegye. Emellett a felperes fellebbezési ellenkérelmében helyesen mutatott rá az alperes által hivatkozott tanú vallomásának azon részére, amelyben tanú2 tanú egyértelműen akként nyilatkozott, hogy a felperes a régióvezető munkakört ugyanazon feltételekkel vállalta el, mint a többi régióvezető (Debreceni Törvényszék 9.M.70.265/2020/16.számú jegyzőkönyv 3. oldal).

[43] Az ítéleti tényállás megállapításához az szükséges, hogy a bíróság a bizonyítás és az egyéb ténymegállapítási módok hitelt érdemlőségét, bizonyító erejét megállapítsa, majd pedig megítélje jelentőségüket a tényállás szempontjából. Ezt a tevékenységet nevezzük bírói mérlegelésnek. Ennek során a bizonyítékokat a maguk összességében és egyenként is mérlegeli, figyelembe veszi azok összefüggéseit, esetleges ellentmondásait, valamint a felek mulasztását, vagy magatartását. Ezek alapján állapítja meg a bizonyítandó tények fennállását, vagy fenn nem állását, valóságát vagy valótlanságát, illetőleg azt, hogy a bizonyítás sikerrel járt-e, azaz a bizonyítandó tények bizonyítottak-e vagy sem. (...) Az egyes bizonyító eszközökben rejlő bizonyítékok mérlegelése során a bíróság az összes körülményt veszi figyelembe, és a mérlegelés eredményénél egyetlen szempont a bíróság belső meggyőződése. Számos legfelsőbb bírósági, kúriai határozat (kollégiumi állásfoglalás, eseti döntés) felhívta a figyelmet arra, hogy a bíróság belső meggyőződésének kialakítása gondos bírálatot tételez fel a mérlegelés eredménye szempontjából. Nem lehet a belső meggyőződés valamiféle bírói önkény megnyilvánulása, valamiféle homályos érzelmi folyamatnak vagy általánosságban mozgó sejtésnek az eredménye, a logika és a gyakorlati tapasztalat szabályai szerint kell a konkrét tényállást vizsgálni. A szabad mérlegelés tehát csak addig terjedhet, ameddig a helyes gondolkodás követelményei azt lehetővé teszik. (...) A bíróságnak nem azt kell eldönteni, hogy a felek közül ki mond igazat, hanem azt, hogy a bizonyításra kötelezett fél felsorakoztatott-e olyan bizonyítékokat, melyek mérlegelésével csak egy következtetés vonható le: az, amit a fél állított. Különösen igaz ez olyan esetben, amikor a félnek csak közvetett bizonyítékok állnak rendelkezésére, azok ugyanis csak akkor alkalmasak a fél állításának igazolására, ha olyan egységet, zárt oksági láncolatot alkotnak, melyből más eredményre nem juthat a bíróság, amiből más következtetés levonása logikailag kizárt (Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.387/2012/7.szám).

[44] Az ügy érdemét illetően így megállapítható, hogy a felperes azért került át a jogutódhoz, hogy tanú1 nyugdíjazásával a régióvezetői munkakört tőle átvegye, és az is, hogy a régióvezetőket egységesen havi 400 000 forint prémium illette meg. A tanúvallomások alapján nem férhetett kétség ahhoz, hogy a felperest a munkaszerződés módosításakor ugyanezen feltételekkel alkalmazták, melyet megerősít a felperes és az alperes törvényes képviselőjének nyilatkozata és az a közvetett bizonyíték, hogy a felperes munkabére a 2006. augusztus 31-ig betöltött munkakörében magasabb volt, mint a prémium nélkül számított új alapbér, amivel életszerű is, hogy nem vállalta volna a nagyobb felelősséggel járó feladat

ellátását. Így az ítéltábla is csak arra a következtetésre jutott, hogy a prémium a felperest megilleti.

[45] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – annak helyes indokaira figyelemmel – helybenhagyta.

[46] Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján kötelezte az alaptalanul fellebbező alperest a felperes másodfokú perköltségének megtérítésére. Ennek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdés rendelkezései szerint állapította meg a 4/A. § szerint általános forgalmi adóval növelten.

[47] A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pont alapján az eljárásban a feleket tárgyi költségfeljegyzési jog illette meg. Az illetékekről szóló 1990.évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdés szerint megállapított 80 000 feljegyzett illetéket a Pp. 101. § (1) bekezdés és a 102. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően az alperes köteles megfizetni.

Debrecen 2022. június 17.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Paulik Andrea s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró